

خبر

بهمنی در پنجاه و یکمین مجمع سالانه بانک مرکزی اعلام کرد

انتقال ۱۷ میلیارد دلار ذخایر خارجی به داخل

■ **شرق:** دیروز پنجاه و یکمین مجمع سالانه بانک مرکزی برگزار شد و مانند هر سال خبرنگاران برای پوشش خبری آن دعوت نشدند. روابط عمومی بانک مرکزی خود راسا دست به کار شد و آنچه لازم بود را منتشر کرد. در کنار آن پایگاه اطلاع‌رسانی دولت نیز به انتشار سخنان رییس‌جمهوری پرداخت.مهم‌ترین خبر این مجمع انتقال ۱۷ میلیارد دلار از ذخایر کشور به داخل و توزیع آن نزد بانک‌های غیردولتی برای تأمین مالی پروژه‌ها و انتشار اوراق مشارکت ارزی در سال ۸۹ بود. علاوه بر این، رییس کل بانک مرکزی، تداوم روند کاهش نرخ تورم تا اواسط سال و رسیدن آن به حدود ۱۲/۴ درصد در پایان سال، به‌رغم اجرای قانون هدفمندسازی یارانه‌ها به عنوان یکی از برنامه‌های اساسی اصلاح سازوکار قیمتی در اقتصاد کشور و ورود اقتصاد جهانی به مرحله افزایش تورم، تحقق نرخ رشد ۵/۵ درصدی تولید ناخالص داخلی به همراه مهار رشد پایه پولی و نقدینگی در سطوح ۱۳/۷ و ۲۵/۲ درصد را از دستاوردهای قابل توجه این سال دانست. به گفته وی، اجرای سیاست اصلاح قیمت‌های انرژی و انتظارات تورمی ناشی از آن می‌توانست بازار ارز کشور را بسیار متلاطم کند، اما رویکرد مدیریتی بانک مرکزی در بازار ارز که مبتنی بر پاسخگویی به نیازهای فعالان اقتصادی و دسترسی سهل و آسان کلیه واردکنندگان به ارز مورد نیاز بود، شرایط مناسب را برای اجرای موفق قانون هدفمندسازی یارانه‌ها فراهم آورد. بهمنی افزود: از تلاش‌های جدی بانک مرکزی در سال‌های اخیر، رصد محوری‌های تحریم و جلوگیری از بلوکه شدن درایه‌های خارجی کشور و در عین حال، تأمین نیازهای ارزی واردات کالایی و نیز نیازهای سرمایه‌ای پروژه‌های زیربنایی، به ویژه در بخش‌های نفت و گاز و پتروشیمی بوده است. در همین راستا، بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹ با انتقال حدود ۱۷ میلیارد دلار از ذخایر کشور به داخل و توزیع آن نزد بانک‌های غیردولتی جهت تأمین مالی پروژه‌ها، انتشار اوراق مشارکت ارزی و همچنین تنوع بخشی به درایه‌های خارجی (افزایش سهم طلا) و متنوع کردن سبد ارزی توانست از جریان تحولات بازارهای بین‌المللی نیز انتفاع ممکن را کسب کند.

بدهی ۱۵ روزه دولت به ۷۴ میلیون ایرانی بابت یارانه‌ها

■ **مهر:** بدهی دولت به ۷۴ میلیون ایرانی بابت یارانه نقدی ۱۵ روزه شد که اعتباری بالغ بر ۱۶۰۰ میلیارد تومان می‌شود. یارانه نقدی که با اجرای فاز اول هدفمندی یارانه‌ها در کشور در دستور کار قرار گرفت، وارد فاز جدیدی از برنامه دولتی شده است. از زمستان سال گذشته که پرداخت یارانه نقدی ابتدا انجام‌یافته بود، تا هم‌اکنون که یارانه نقدی ماهانه است، چندین بار دولت زمان پرداخت یارانه را بنا بر دلایل مختلف تغییر داده است. ابتدا پرداخت یارانه نقدی دوماهه بود، در ادامه پرداخت یارانه نقدی ماهانه و ساعت ۲۴ آخرین روز ماه به حساب سربرسر ختاور وارز می‌شد، سپس زمان پرداخت یارانه به هفته دوم هر ماه تغییر یافت و هم‌اکنون پرداخت آن به پانزدهم هر ماه موکل شده است. در واقع یارانه آذرماه پانزدهم ماه واریز شد و براساس برنامه دولت، یارانه دی ماه نیز پانزدهم همین ماه واریز خواهد شد. به‌این ترتیب، دولت هم‌اکنون ۱۵ روز یارانه نقدی به ۷۴ میلیون ایرانی که یارانه دریافت می‌کنند، بدهکار است؛ یعنی دولت به ازای هر ایرانی ۲۲ هزار و ۷۵۰ تومان بدهی دارد. به عبارت دیگر، مجموع بدهی ۱۵ روزه دولت به ۷۴ میلیون ایرانی بیش از ۱۶۰۰ میلیارد تومان می‌شود.

۱۱ درصد ذخایر نفت جهان در دریای خزر است

■ **مهر:** مدیر پستیبنایی شرکت نفت خزر گفت: بیش از ۱۱ درصد ذخایر اثبات شده نفت جهان، در حوزه خلیج فارس و دریای خزر یافت می‌شود. حسین سلطانی‌زاده افزود: شرکت نفت خزر مسوول خدمات مطالعات، اکتشاف و بهره‌برداری نفت و گاز در حوزه جنوبی دریای خزر و سه استان شمالی کشور است. وی اظهار داشت: ایران بیش از ۱۱ درصد مجموع ذخایر نفت و بیش از ۱۵ درصد گاز طبیعی جهان را به خود اختصاص داده است.

برنامه ایران برای میدان مشترک نفتی با عربستان

■ **مهر:** مدیرعامل شرکت نفت فلات قاره با تشریح آخرین وضعیت طرح توسعه میدان نفتی فیروزان از افزایش ۴۰ درصدی افزایش تولید نفت در این میدان مشترک نفتی با عربستان تا سال آینده خبر داد. محمود زیرکچیان‌زاده درباره آخرین وضعیت طرح توسعه میدان مشترک نفتی فیروزان در خلیج فارس گفت: در حال حاضر عملیات لوله‌گذاری زیردریایی این میدان مشترک نفتی با عربستان در خلیج فارس به پایان رسیده است. وی پیشتر با اشاره به اجرای طرح ضربتی افزایش تولید نفت در این میدان مشترک گفت: گفته‌یو: پیش‌بینی می‌شود اسسال ظرفیت تولید نفت فیروزان ۱۰ هزار بشکه در روز افزایش یابد.

سردار جنگل، میدان گازی شد

■ **ایسنا:** وزیر نفت از نام‌گذاری میدان جدید گازی کشف شده در آب‌های دریای خزر با عنوان «سردار جنگل» خبر داد. رستم قاسمی در نامه‌ای به احمد قلمبانی معاون وزیر نفت و مدیرعامل شرکت ملی نفت، میدان کشف‌شده گازی در دریای خزر را «سردار جنگل»-میرزا کوچک خان- نام‌گذاری کرد.

حیرت در بازار ارز

۲۰۱۲ با دلار ۱۶۰۵ تومانی کلید خورد

عکس: Reuters

آن دارد که این تأخیر نتیجه‌ای جز درگیری نداشت‌ه است. شنیده‌ها حاکی است این گروه از صراف‌های خاص ارتباط محکم با بانکمرکزی دارند و به همین اعتبار اقدام به پیش‌فروش کرده‌اند. در بازار سکه البته تحولات دیروز به اندازه چهاره استانبول خبرساز نبود چون آن‌طور که کارشناسان بازار می‌گویند، عطش بازار برای خرید سکه کمتر از دلار و ارز است. دیروز هر سکه بهار آزادی طرح قدیم در بازار آزاد ۶۳۵ هزار تومان قیمت داشت، در چنین شرایطی رییس ادارهیه کشوری طلا و جواهرات با تأکید بر اینکه نرخ ارز و سکه طرح قدیم را نمی‌توان کنترل کرد و با توجه به عرضه و تقاضا ممکن، یعنی گرانی نشان داد، یورو هم که چند روزی بود دوباره در مرز دوهزار تومان در نوسان بود با این تحول جدید که البته پیش‌بینی هم می‌شد تعارف را کنار گذاشت و نه تنها وارد کتال دوهزار تومانی شد بلکه ۶۰۰ تومان هم در این مرز جدید پیش‌روی کرد. پوند دوهزار و ۵۰۰ تومانی هم دیروز از پدیده‌های جالب چهاره استانبول بود. خبر دیگر از بازار ارز اینکه ظاهرا طرح پیش‌فروش ارز از سوی بعضی صراف‌های خاص، از پیش‌فروش سکه بانکمرکزی خبرسازتر بر حاشیه‌تر بوده است. مدتی است بعضی از صراف‌های نام‌آشنا در چهاره

استانبول با وعده دلار به قیمت تقریباً دولتی یعنی حدود هزار و ۳۰۰ تومان، پول نقد از دیگر صراف‌ها و معامله‌گران بزرگ و البته واردکنندگانی که مشمول ارز دولتی نمی‌شوند می‌گیرند تا در روز موعود دلار ارزان به دست‌شان بدهند اما چند روزی است که موعد مقرر از راه رسیده ولی خبری از تحویل نیست به این ترتیب صبر صراف‌ها و سرمایه‌گذارها به سر رسیده و گزارش‌ها در مواردی حکایت از «روزی که بهمنی، رییس کل بانک مرکزی اعلام کرد به بازار دستور دادم سکه ۸۰ هزار تومان و دلار ۲۰ تومان کاهش یابد. برخورد کند.

ارز	قیمت(تومان)	تغییر(تومان)
دلار آمریکا	۱۶۰۵	+۵۰
یورو	۲۰۶۰	+۶۰
پوند	۲۵۱۰	+۷۰
دلار کانادا	۱۶۰۵	+۷۵
یکصدین ژاپن	۱۹۶۰	+۴۰
درهم	۴۳۵	+۱۲

طلو سکه	قیمت(تومان)	تغییر(تومان)
بهار آزادی طرح قدیم	۶۳۵۰۰۰	-
بهار آزادی طرح جدید	۶۱۴۰۰۰	+۴۰۰۰
نیم سکه بهار آزادی	۲۹۶۰۰۰	+۲۰۰۰
ربع سکه بهار آزادی	۱۵۲۰۰۰	+۱۰۰۰
هرمقال طلای ۱۸ عیار	۲۶۵۱۱۰	+۳۲۴۰
یک گرم طلای ۱۸ عیار	۵۷۳۳۰	+۵۱۰

ابتدای سال مسوولان اقتصادی بر این باور بودند که نزدیک ۶۰ هزار میلیارد تومان از منابع بانکی را برای ایجاد اشتغال در نظر گرفته‌اند که اکنون شنیده می‌شود فقط دوصدم درصد از وعده‌های دولت برای اشتغال جبهه عمل عمل شده است. به نظر می‌رسد ماجرای بیکاری و اشتغال در میان مدیران اقتصادی دولت به کلافی سر در گم تبدیل شده است. این روزها در حالی دولت مدعی ایجاد ۱/۶ میلیون فرصت جدید شغلی در سال ۸۹ است که بررسی گزارش نرخ بیکاری چهار فصل ۸۹ مرکز آمار ایران نشان می‌دهد که در فصل بهار و تابستان نرخ بیکاری ثابت و با اندکی کاهش در پاییز، در زمستان دوباره صعودی شده است. گزارش‌های موجود نشان می‌دهد: نرخ بیکاری در بهار ۸۹ برای استان تهران در ۹ ماهه امسال نشان می‌دهد که از اولین روز بهار تا آخرین روز پاییزی از مجموع کل معاملات انجام شده در تالار حافظ شهرم دادوستدهای خرد و بلوکی ۴۳ میلیارد و ۳۳۳ میلیون برگه سهم و حق تقدم بود که ارزشی بالغ بر ۱۲۲ هزار و ۲۶۸ میلیارد ریال داشت این بدان معناست که حجم و ارزش این گروه از معاملات نسبت به بازه زمانی مشابه در سال گذشته به ترتیب ۳/۴ و ۵۳ درصد افزایش یافته است. این در حالی است که در همین مدت معاملات عمده دچار افت چشمگیر شده، به عبارت دیگر با استناد به آمار بورس تهران حجم و ارزش معاملات به ترتیب ۲۷ و ۲۶ درصد کاهش یافته است. دست آخر اینکه آمار عملکرد بورس تهران نشان می‌دهد از ابتدای سال تاکنون متوسط روزانه حجم و ارزش معاملات به ترتیب برابر با ۲۱۵ میلیون سهم و ۱۱۲ میلیارد ریال بوده است. همچنین دفعات معاملات سهم ۹/۲۲ درصد در مقایسه با آبان‌ماه افزایش یافت و از ۲۶۸ هزار دفعه به ۳۲۹ هزار دفعه رسید. در ۱۸۳ روز معاملاتی ۹ ماهه امسال، شاخص بورس در ۹۵ روز مثبت بود. این در حالی بود که در ۱۸۴ روز معاملاتی سال گذشته شاخص بورس در ۱۱۴ روز مثبت بود. کاهش متغیرهای بورس و افت قیمت‌ها باعث کاهش ۱۵ درصدی نسبت قیمت به درآمد بازار نسبت به ابتدای سال شد به طوری که این میزان از ۷۰/۷ مرتبه در ابتدای سال به ۵۳/۶ مرتبه در آذر ۰۸ رسید که کاهش آن نسبت به ابتدای سال

اقتصاد

نامعاده درآمد ۸۸۴ هزار تومانی با هزینه ۹۴۷ هزار تومانی

دخل و خرج ناهمخوان خانوار

عکس: فیلاد پیناسی شرق

شرق: متوسط هزینه هر خانوار ایرانی در سال گذشته ۱۵ درصد رشد کرد تا شکاف درآمد و هزینه خانوار بیش از پیش شود. براساس نتایج طرح آماری هزینه و درآمد خانوار که مرکز آمار انجام داده است، در سال ۸۹ هر خانوار شهری ایرانی در مقابل ۱۰ میلیون و ۶۱۵ هزار و ۶۰۰ تومان درآمد، ۱۱ میلیون و ۳۶۷ هزار و ۸۰۰ تومان هزینه کرده است. نسبت هزینه و درآمدی که مرکز آمار از آن حکایت می‌کند، شکاف ۷۵۲ هزار و ۲۰۰ تومانی را در طول یک سال به نمایش می‌گذارد و نشان می‌دهد هر خانوار شهری ایرانی در سال گذشته به طور متوسط یک ماه درآمد خود را به خاطر هزینه‌هایش پیشاپیش خرج کرده است، چراکه اگر درآمد سال گذشته هر خانوار ایرانی را تقسیم بر ۱۲ کنیم، درآمد ماهانه‌ای معادل ۸۸۴ هزار و ۶۳۳ تومان را نشان می‌دهد. این در شرایطی است که در ماه‌های سال ۸۹ هر خانوار شهری ۹۴۷ هزار و ۳۱۶ تومان هزینه پرداخت کرده است. این شکاف درآمد و هزینه، تنها خانوارهای شهری ایرانی را در سال گذشته همراهی نکرد، در این سال که خانوارهای شهری با افزایش ۱/۴ درصدی هزینه‌هایشان نسبت به سال ۸۸ روبه‌رو بودند، خانوارهای روستایی افزایش هزینه‌های بیشتری را روی دوش خود تحمل کرده‌اند. در سال ۸۹، هر خانوار روستایی شش میلیون و ۸۲۷ هزار تومان، هزینه کرده که رشد ۵۵/۵ درصدی را نسبت به سال ۸۸ نشان می‌دهد. شکاف درآمد و هزینه خانوارهای ایرانی در حالی روند رو به رشد را تجربه می‌کند و معیشت را برای خانوارهای شهری و روستایی ایرانی سخت‌تر کرده است که در سال‌های اخیر میزان افزایش حداقل دستمزد کارگران که سهم بزرگی از خانوارهای ایرانی را به خود اختصاص می‌دهند، روندی نزولی را طی می‌کند. حداقل دستمزد کارگری در سال ۹۰ تنها ۹ درصد رشد کرد و در سال ۸۹ این حداقل حقوق، رشدی ۱۳ درصدی یافت و در سال ۸۸ رشد ۱۷ درصدی به خود دیده، روندی نزولی در تعیین حداقل دستمزد که به نظر می‌رسد به عمیق‌تر شدن این شکاف بیش از پیش کمک کرده است. در این میان هر چند که مرکز آمار با توجه به نتایج آماری‌گری خود درآمد هر خانوار شهری را ۸۸۴ هزار و ۶۳۳ تومان اعلام می‌کند، آقامحمدی معاون اقتصادی معاون اول رییس‌جمهور معتقد است: «بر اساس برآوردها، متوسط درآمد سال ۸۹ بالای یکمیلیون و صد هزار تومان تعیین شده است» که نتایج آماری‌گری مرکز آمار، رقمی بسیار پایین‌تر از این رقم را با شکاف هزینه و درآمد ۷۵۲ هزار تومانی در یک سال را نشان می‌دهد. همچنین نباید فراموش کرد که بزرگ‌ترین سهم نیروی کاری کشور را کارگران به خود

شاخص بورس در ۳۸۱ روز ۸۸ روز منفی بود	رخت در تالار شیشه‌ای		
نشان دهنده رسیدن قیمت‌ها به تعادل است. متوسط قیمت به درآمد بازار در آخر سال گذشته ۲۱/۶ مرتبه بود. آمار معاملات قرار دادهای آتی هم نشان می‌دهد در ۹ ماهه اسمال ۹ هزار و ۳۴۸ قرار داد به ارزش ۲۷۵ میلیارد ریال مورد معامله قرار گرفته است. نکته دیگر اینکه در همین ۹ ماهه نه تنها سهمای عمکلرد بورس تهران در ۹ ماهه امسال نشان می‌دهد که از اولین روز بهار تا آخرین روز پاییزی از مجموع کل معاملات انجام شده در تالار حافظ شهرم دادوستدهای خرد و بلوکی ۴۳ میلیارد و ۳۳۳ میلیون برگه سهم و حق تقدم بود که ارزشی بالغ بر ۱۲۲ هزار و ۲۶۸ میلیارد ریال داشت این بدان معناست که حجم و ارزش این گروه از معاملات نسبت به بازه زمانی مشابه در سال گذشته به ترتیب ۳/۴ و ۵۳ درصد افزایش یافته است. این در حالی است که در همین مدت معاملات عمده دچار افت چشمگیر شده، به عبارت دیگر با استناد به آمار بورس تهران حجم و ارزش معاملات به ترتیب ۲۷ و ۲۶ درصد کاهش یافته است. دست آخر اینکه آمار عملکرد بورس تهران نشان می‌دهد از ابتدای سال تاکنون متوسط روزانه حجم و ارزش معاملات به ترتیب برابر با ۲۱۵ میلیون سهم و ۱۱۲ میلیارد ریال بوده است. همچنین دفعات معاملات سهم ۹/۲۲ درصد در مقایسه با آبان‌ماه افزایش یافت و از ۲۶۸ هزار دفعه به ۳۲۹ هزار دفعه رسید. در ۱۸۳ روز معاملاتی ۹ ماهه امسال، شاخص بورس در ۹۵ روز مثبت بود. این در حالی بود که در ۱۸۴ روز معاملاتی سال گذشته شاخص بورس در ۱۱۴ روز مثبت بود. کاهش متغیرهای بورس و افت قیمت‌ها باعث کاهش ۱۵ درصدی نسبت قیمت به درآمد بازار نسبت به ابتدای سال شد به طوری که این میزان از ۷۰/۷ مرتبه در ابتدای سال به ۵۳/۶ مرتبه در آذر ۰۸ رسید که کاهش آن نسبت به ابتدای سال	نشان دهنده رسیدن قیمت‌ها به تعادل است. متوسط قیمت به درآمد بازار در آخر سال گذشته ۲۱/۶ مرتبه بود. آمار معاملات قرار دادهای آتی هم نشان می‌دهد در ۹ ماهه اسمال ۹ هزار و ۳۴۸ قرار داد به ارزش ۲۷۵ میلیارد ریال مورد معامله قرار گرفته است. نکته دیگر اینکه در همین ۹ ماهه نه تنها سهمای عمکلرد بورس تهران در ۹ ماهه امسال نشان می‌دهد که از اولین روز بهار تا آخرین روز پاییزی از مجموع کل معاملات انجام شده در تالار حافظ شهرم دادوستدهای خرد و بلوکی ۴۳ میلیارد و ۳۳۳ میلیون برگه سهم و حق تقدم بود که ارزشی بالغ بر ۱۲۲ هزار و ۲۶۸ میلیارد ریال داشت این بدان معناست که حجم و ارزش این گروه از معاملات نسبت به بازه زمانی مشابه در سال گذشته به ترتیب ۳/۴ و ۵۳ درصد افزایش یافته است. این در حالی است که در همین مدت معاملات عمده دچار افت چشمگیر شده، به عبارت دیگر با استناد به آمار بورس تهران حجم و ارزش معاملات به ترتیب ۲۷ و ۲۶ درصد کاهش یافته است. دست آخر اینکه آمار عملکرد بورس تهران نشان می‌دهد از ابتدای سال تاکنون متوسط روزانه حجم و ارزش معاملات به ترتیب برابر با ۲۱۵ میلیون سهم و ۱۱۲ میلیارد ریال بوده است. همچنین دفعات معاملات سهم ۹/۲۲ درصد در مقایسه با آبان‌ماه افزایش یافت و از ۲۶۸ هزار دفعه به ۳۲۹ هزار دفعه رسید. در ۱۸۳ روز معاملاتی ۹ ماهه امسال، شاخص بورس در ۹۵ روز مثبت بود. این در حالی بود که در ۱۸۴ روز معاملاتی سال گذشته شاخص بورس در ۱۱۴ روز مثبت بود. کاهش متغیرهای بورس و افت قیمت‌ها باعث کاهش ۱۵ درصدی نسبت قیمت به درآمد بازار نسبت به ابتدای سال شد به طوری که این میزان از ۷۰/۷ مرتبه در ابتدای سال به ۵۳/۶ مرتبه در آذر ۰۸ رسید که کاهش آن نسبت به ابتدای سال	تغییر مقدار عنوان شاخص شاخص کل شاخص ۳۰ شرکت شاخص آزاد شناور شاخص بازار اول شاخص بازار دوم شاخص صنعت تغییر ۲۴۴۰۰۰/۹ ۱۴۸۵/۲ ۳۱۳۷۲/۶ ۳۰۵۸۴/۶ ۳۰۵۷۶/۸ ۱۹۰۲۴/۸ تغییر -۲/۲ +۳/۸ -۱۴/۳ +۸/۹ -۹۸/۵ +۲۰/۵	تغییر ۲۴۴۰۰۰/۹ ۱۴۸۵/۲ ۳۱۳۷۲/۶ ۳۰۵۸۴/۶ ۳۰۵۷۶/۸ ۱۹۰۲۴/۸ تغییر -۲/۲ +۳/۸ -۱۴/۳ +۸/۹ -۹۸/۵ +۲۰/۵

ادامه از صفحه ۳

تازاجیت‌المال

هرچند اصل ۱۴۲ قانون اساسی کشور در این سال‌ها به گونه شایسته‌ای انجام پذیرفته، با ملاحظه مفاد مصادیق این اصل، دیده می‌شود مقامات موضوع اصل ۱۴۲ قانون اساسی بسیار محدود است و اقتضا دارد با وضع قوانین عادی، اصل ۱۴۲ قانون اساسی به سایر دولتمردان و مقامات ومسوولان لشکری و کشوری هم تعمیم داده شود. تا بیش از این نام یک بسیاری از مسوولان پاک دست و متعهد لگه‌دار نشود. کشف پرونده بزرگ فساد مالی و آشکار شدن دخالت برخی از مسوولان بانکی در آن، زنگ خطری است برای کشور و ضروری برای تسری دالمنه قانونی مضمون و مفاد اصل ۱۴۲ به مجموعه وسع‌تری از مدیران و مسوولان کشور و سایر مدیران مبنای و حتی مسوولان سایر قوا، بنابر این چه اشکال دارد این قانون بررسی وضعیت مالی دیگر روسای قوای مقننه و قضاییه و قضات و دیگر مسوولان را هم دربر گیرد تا مشخص شود، میزان افزایش سرمایه و دارایی آنان بیش و پس از تصدی مسوولیت چه اندازه بوده است. هرچند هیات وزیران آیین‌نامه رسیدگی به دارایی مقامات و مدیران دولتی را در مورخ ۱۳۸۸/۹/۲۲ تصویب کرد تا پایه آن، دارایی مقامات و مسوولان شامل مدیران (در سطح مدیر کل و بالاتر) دستگاههای اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدملت کشوری از جمله وزارتخانه‌ها، موسسات و شرکت‌های دولتی و موسسات عمومی غیردولتی و شهرداری‌ها، استانداران، فرمانداران، شهرداران، ذی‌حسابان و نیز حسب مورد پرونده‌ها و مورد طرفین قراردادهای و مقاطعه کارها و سواستفاده‌ها و تبانی‌های احتمالی افراد و عوامل حیثیومیل بین‌الملال مطابق مواد این آیین‌نامه مورد رسیدگی قرار گیرد، بنا بر این آیین‌نامه، اختیارات دولت درباره تصویب ضابط و مقررات در مورد اجرای اصل ۴۹ قانون اساسی و قانون نحوه اجرای آن و قانون مربوط به رسیدگی به دارایی وزرا و کارمندان دولت، اعم از کشوری و لشکری و شهرداری‌ها و موسسات وابسته به آنها- مصوب ۱۳۷۲ - به وزرای عضو هیات موضوع ماده (۲) این آیین‌نامه تفویض می‌شد. اما هیات تطبیق مصوبات مجلس شورای اسلامی، تصویب این آیین‌نامه را خلاف قانون و بیرون از اختیارات دولت دانست و رییس مجلس شورای اسلامی آن را رد کرد، در همین مطلق تبصره ۹ قانون الحاق یک تبصره به قانون نحوه اجرای اصول هشتاد و پنج و یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در رابطه با مسوولیت‌های رییس مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۶۸ و اصلاحات بعدی مصوب ۱۳۸۸/۱/۳۰، در مواردی که رییس مجلس شورای اسلامی، مصوبات، آیین‌نامه‌ها و تصویب‌نامه‌های مقامات مذکور در اصل هشتاد و پنج و یکصد و سی و هشتم قانون اساسی را مغایر با متن و روح قانون تشخیص دهد، نظر وی برای دولت معتبر و لازم‌الاتباع است و با حذف ماده ۷ و اصلاح مواد ۴، ۲، ۱ قانون کارایی خود را از دست داد. البته خیز دیگری هم برای تصویب قوانین مشابه در مجلس شورای اسلامی برانداخته شد ولی با مخالفت شورای نگهبان و به دنبال آن مجمع تشخیص مصلحت نظام، آن طرح هم سرانجامی نداشت. البته در هر یک از این اقدامات، اشکالات قانونی وجود داشته که تشریح آن توسعه دایره مشمول اصل ۱۲۲ قانون اساسی به سایر مسوولان دارد و نگارنده تا به این بلور است تا زمان تصویب قوانین عادی به عنوان مکمل اصل ۱۴۲ قانون اساسی، می‌توان به استناد اصل ۴۹ قانون اساسی در این‌باره اقدام کرد، چون بر پایه مفاد اصل ۴۹، این از وظایف حکومت اسلامی است که ثروت‌های ناشی از اقدامات غیرقانونی را شناسایی و به صاحبان آن رد کند و در واقع در میان اصول قانون اساسی، اصل ۴۹ مهم‌ترین پشتوانه عملی قانون از کجا آورده‌ای؟» به شمار می‌رود که از آغاز تصویب بلاقدام مانده و بیش از اصل ۱۴۲ قانون اساسی خاصیت رسیدگی «ی کجا آورده‌ای؟ دارد و از حیث تسری به افراد هم حصری نیست!؛ یکی از روش‌های اساسی برای جلوگیری از بروز و توسعه فساد اقتصادی و سیاسی، افشای عواید و دارایی‌های صاحبان مناصب عمومی است. هدف از این شیوه غیرمستقیم، مقابله با فساد آن است که حکومت‌ها آن دسته از مقامات عمومی و کارگزارانی را که اموال و دارایی‌های آنها در دوره تصدی مسوولیت به شکل نامشروعی افزایش یافته، شناسایی کند و آنها را تحت پیگرد قرار دهد تا به این واسطه، هزینه فساد افزایش و در نتیجه کاهش وقوع و تکرار آن کاهش یابد. همه تلاش‌هایی که تاکنون برای تکمیل اصل ۱۴۲ انجام شده، موبد این حقیقت تلخ است که امروز باید تعریفی جدید از نظام اداری کشور داشت و تلاش کرد تا سلامت محوری در ساس آنها اریزیایی دوباره شود و با ایجاد یک سیستم قوی نظارتی، بدون روبرو با نیستی و چشم‌پوشی و جناح رفتن و عمل و برای رسیدن به این هدف، سیستمی مستقل از سه قوه و تحت حمایت رهبری با وظایف زیر تعیین شود. ۱- اعمال شیوه‌های نظارتی بسیار قوی درباره چگونگی عملکرد و روابط مالی مدیران و نظارت بر جایگاه‌های اموال منتقل و غیر منتقل توسط مدیران اجرایی کشور. ۲- بررسی اموال همه مسوولان پس از انقلاب تاکنون و تعیین چگونگی و جرایم وضعیت مالی کنونی آنها. ۳- تهیه گزارش از تخلفات بدون توجه به جایگاه اجتماعی متخلفان و تقدیم این گزارش به قوه قضاییه. ۴- اقدامات قاطع قیوققضاییه در اعمال اصل ۴۹ قانون اساسی.

در این صورت می‌توانیم امیدوار باشیم که فساد مهار کردنی است و این از وظایف دستگاه قضایی به عنوان بازوی بر توتان رهبری و ضامن سلامت نظام اداری و توقع برحق و مسلم از حکومتی است که مدعی امکان قسط و عدل است و انتظار مردم از حکامان، ابتدای عملی به مولا علی (ع) است که در خطبه ۱۵ نهج البلاغه فرموده‌اند:

«به خدا سوگند، بیعت‌المال تازاج شده را هر کجا بباهم، به صاحبان اصلی آن باز می‌گردانم.»

■ **مستشار داد‌گاه تجدید نظر**